

Naziv radionice: Čitanje grada

Izvođač_ice: dr. sc. Lea Horvat (Sveučilište Friedrich Schiller u Jeni), dr. sc. Taylor McConnell (Sveučilište Johannes Gutenberg u Mainzu), Petra Požgaj (Sveučilište u Zagrebu)

Kontakt: ppozgaj@m.ffzg.hr; konzultacije ponedjeljkom od 17.30 do 18.30 u B-213

ECTS bodovi: 2 (dopunska isprava o studiju)

Status: izvannastavna aktivnost za sve godine prijediplomskog i diplomskog studija

Jezici: hrvatski i engleski

Prijave: do podneva 5. ožujka 2025. na e-adresu ppozgaj@m.ffzg.hr

Trajanje: 1. travnja – 9. svibnja 2025.

Kvota: 9 mjesta

Opis izvannastavne aktivnosti: Radionica se sastoji od dvaju dijelova. U prvom se dijelu na svakom od sveučilišta koja sudjeluju u organizaciji odvijaju pripremni seminarski susreti posvećeni jednomu od triju povijesnih razdoblja koja će biti obuhvaćena radionicom: dok se grupa s Odjela za kulturnu povijest Sveučilišta Friedrich Schiller u Jeni bavi Habsburškom Monarhijom, a grupa s Instituta za filmologiju, teatrologiju, teoriju medija i kulturalne studije Sveučilišta Johannes Gutenberg u Mainzu suvremenom Hrvatskom, grupa Odsjeka za komparativnu književnost Sveučilištu u Zagrebu usredotočuje se na socijalističku Jugoslaviju. Cilj je tih susreta studente i studentice upoznati s problemima svojstvenima istraživanju društvenog i kulturnog konteksta tih razdoblja kako bi, posežući za pojmovima i metodama svojih matičnih disciplina, mogli kritički pristupiti samostalnoj analizi književnih i kulturnih tekstova te dokumentarnih izvora iz tih razdoblja kojima se proizvode značenja urbanog prostora. Studenti i studentice sa Sveučilišta u Zagrebu u tom dijelu radionice nakon dvaju seminarskih susreta pod vodstvom asistentice Petre Požgaj osmišljavaju i pripremaju aktivnosti koje će se odvijati tijekom posjeta kolegica i kolega s drugih dvaju sveučilišta. U drugom se dijelu radionice svi sudionici i sudionice okupljaju u Zagrebu, gdje kroz niz predavanja i seminara pod nastavničkim vodstvom, stručnih izleta te aktivnosti koje su pripremili zagrebački studenti i studentice (filmska projekcija, književna tribina, prezentacija kulturnih izvora) produbljuju svoje razumijevanje proizvodnje značenja urbanog prostora.

Cilj izvannastavne aktivnosti: Studenti i studentice moći će kritički analizirati književne i kulturne tekstove te dokumentarne izvore povezane s proizvodnjom značenja prostora uz primjenu književnoteorijskih i kulturnoteorijskih pojmova i metoda te samostalno osmisliti izlaganje o književnom tekstu ili nekom drugom kulturnom fenomenu iz razdoblja jugoslavenskog socijalizma, a usto će steći vještine potrebne za organizaciju stručnih i kulturnih događaja.

Studentske obveze: Prisutnost na seminarskoj nastavi i aktivnostima u sklopu radionice te sudjelovanje u pripremi jedne od aktivnosti za studentice i studente sa stranih sveučilišta.

Raspored rada za grupu sa Sveučilišta u Zagrebu:

Prvi dio

- 1. travnja 2025. – Uvod u radionicu i dogovor o načinu rada (1 nastavni sat)
- 4. travnja 2025 – Seminar: Jugoslavenska socijalistička modernizacija (2 nastavna sata)
- 11. travnja 2025. – Seminar: Problemi kulturoloških istraživanja jugoslavenskog socijalizma (2 nastavna sata)
- 14. – 30. travnja 2025. – Vođene pripreme aktivnosti za studentice i studente sa stranih sveučilišta (3 nastavna sata po grupi)

Drugi dio

- 5 May 2025 – Building, experiencing, and undoing imperial spaces
 - 9:00 – 11:00 Building imperial space: Architects, finances, crises (walking tour)
 - 11:30 – 12:00 Experiencing public spaces in Zagreb's city center (introducing group assignments)
 - 12:00 – 13:00 lunch break
 - 13:00 – 15:00 Experiencing public spaces in Zagreb's city center (group assignments)
 - 15:00 – 17:30 On-site group presentations
 - 18:30 – 21:00 Cultural representations of the socialist modernisation of urban spaces (film screening organised by the Zagreb group)

Daily reading:

Blau, Eve. 2014. "Modernizing Zagreb: The Freedom of the Periphery", in: *Races to Modernity: Metropolitan Aspirations in Eastern Europe, 1890–1940*. Eds. Jan C. Behrends, Martin Kohlrausch. Budapest/New York: CEU Press: 289–312.

6 May 2025 – Socialist modernism today

- 9:00 – 10:30 Socialism in a pre-socialist working-class neighbourhood: BLOK and the Trešnjevka Neighbourhood Museum (walking tour)
- 11:15 – 12:45 Cultural representations of the lived experience of (post)socialist urban spaces (literary discussion organised by the Zagreb group)
- 12:45 – 13:45 lunch break
- 14:30 – 15:30 Neglected modernism: Zagrebački velesajam (audio tour)
- 15:30 – 17:00 Neomodernism: Museum of Contemporary Art (building history + the exhibition Futures)
- 17:00 – 17:30 Mamutica Plateau – making space for: greenery, art, community, commerce? (mini-exercise)
- 17:30 – 18:30 Everyday modernism: Dugave (walking tour)

Daily reading:

Kolanović, Maša. Selected excerpts from *Sloboština Barbie* (2008) and *Poštovani kukci i druge jezeve priče* (2019).

Kulić, Vladimir. 2012. "Architecture and Ideology in Socialist Yugoslavia", in: *Unfinished Modernisations: Between Utopia and Pragmatism*. Eds. Maroje Mrduljaš i Vladimir Kulić. Zagreb: Croatian Architects' Association: 36–63.

7 May 2025 – Croatia beyond Zagreb: time travel and frozen time

- 8:00 – 12:00 bus ride to Vukovar
- 12:00 – 13:30 Dealing with the recent past: historical trauma and memorialisation of the 1991 fall of Vukovar (walking tour)
- 13:30 – 14:30 lunch break
- 14:30 – 15:15 Learning from the dead or telling the dead how to behave? (mini-exercise)
- 15:30 – 16:15 Architectural symbolism (mini-exercise)
- 16:30 – 18:30 ‘The Hero City’ or the ‘Martyr City’? (walking tour)
- 19:30 arrival at the Otočki Virovi hostel for an overnight stay

8 May 2025 – Reading memorial sites and complicating memories

- 9:00 – 9:45 bus ride to Vukovar
- 10:00 – 12:30 Reading memorial sites (group assignments)
- 12:30 – 13:30 lunch break
- 13:45 – 15:00 Complicating memories – the labour history of Borovo (presentation prepared by the Zagreb group)
- 15:00 bus ride to Zagreb

Daily reading:

Milošević, Ana. 2023. “Hunting down monuments: the CAF model—characteristics, actors, and functions”, in: *Handbook on the Politics of Memory*. Ed. Maria Mälksoo. Cheltenham: Edward Elgar Publishing: 228–245.

9 May 2025 – Temporal collapses

- 9:00 meeting at the Ban Jelačić Square
- 9:30 – 12:00 Mirogoj (group assignments)
- 12:30 – 13:30 lunch break
- 14:00 – 16:00 Nostalgia and the future (group discussion of the assigned reading + critical reflection on the course)
- 16:00 – 16:30 course evaluation

Daily reading:

Boym, Svetlana. 2010. “Nostalgia”. In: *Atlas of Transformations*. Online.

Fisher, Mark. 2014. “The Slow Cancellation of the Future.” In: *Ghosts of My Life: Writings on Depression, Hauntology and Lost Futures*. Winchester/Washington: Zero Books.

Životopisi izvodač_ica:

Petra Požgaj asistentica je na Odsjeku za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje drži nastavu iz teorije književnosti i kulture. Diplomiravši komparativnu književnost i anglistiku, upisala je Doktorski studij znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture, u okviru kojeg radi na disertaciji posvećenoj popularnoj kulturi u kontekstu jugoslavenske socijalističke modernizacije. U sklopu studija boravila je na Sveučilištu u Ljubljani, Sveučilištu u Beču i Karlovu sveučilištu u Pragu.

Lea Horvat poslijedoktorandica je i istraživačica na Odjelu za kulturnu povijest Sveučilišta Friedrich Schiller u Jeni. Trenutačno radi na svojem habilitacijskom projektu *A Taste of Caffeinated Emancipation: Coffee, Cafés, and Gender in the Habsburg Empire*. Doktorirala je povijest na Sveučilištu u Hamburgu. Njezin doktorski projekt *A Cultural History of Mass Housing in (Post-)Socialist Yugoslavia* poduprla je Njemačka zaklada za akademske stipendije. Bila je stipendistica na Sveučilištu Humboldt u Berlinu, Sveučilištu u Leipzigu i Fakultetu za dizajn Državnog sveučilišta u Iowi.

Taylor McConnell poslijedoktorand je i istraživač na Institutu za filmologiju, teatrologiju, teoriju medija i kulturalne studije Sveučilišta Johannes Gutenberg u Mainzu, gdje drži kolegije posvećene kulturnom pamćenju. Doktorirao je sociologiju na Sveučilištu u Edinburghu obranivši disertaciju *Još Hrvatska ni propala: Examining the Public Face of Memory in Croatia*. Bio je stipendist na Sveučilištu Johann Wolfgang Goethe u Frankfurtu i Sveučilištu Karla Franza u Grazu.